

BROERTJES KERSTLIED

door
C. van DORT

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

BROERTJES KERSTLIED

DOOR

C. VAN DORT

GEILLUSTREERD DOOR FRANS VAN NOORDEN

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

Rikke-tik, rikke-tik, rikke-tik! Wat zong die naaimachine toch een eentonig liedje. Altijd hetzelfde: rikke-tik, rikke-tik!

Maar moeder hoorde het niet eens meer, ze had al haar gedachten bij haar naaiwerk. Als 't toch eens afkwam van de week, wat zou dat heerlijk zijn. Het was zoo'n moeilijk werk geweest: van een ouden mantel van haar zelf moest een manteltje voor Eefje gemaakt worden. En om nu te zorgen, dat de banen er heelemaal uit konden, had ze heel wat gepast en gemeten en uitgekeken. Eindelijk was het kunstwerk verricht en moeder had tevreden geknikt.

Het leukste was: Eef wist er niets van. Nu straks, als ze uit school kwam zou het pasklaar zijn. Het zat nu nog maar met groote witte rijgsteken in

elkaar. Wat zou het kind groote oogen opzetten. En wat zouden die oogen glinsteren, „net sterretjes” dacht moeder. Eef had heel niet op een nieuwen mantel gerekend, er kwam zóóveel kijken! „Nee, Eef, dát kan heusch niet,” had moeder beslist, toen Eefje er over begonnen was, „je schrikt van de hooge prijzen. Je moet het dit jaar nog met je oude doen, hoor!”

En Eef had gepruid: „Hè, moe, hoe vervelend nou, waaróm nou niet? Haast alle meisjes op school hebben een nieuwen aan. 't Staat net zoo gek, als je Pa dominee is, en je loopt met zoo'n korten mantel.”

Moe had gezièn, o, al zoo vaak had ze het gezien, dat Eef er uitgegroeid was. En moe had gezegd: „Kijk's, kind, ik zou je heel graag je zin geven, maar 't kan niet. En wil ik je nou vertellen, waarom niet? Weet je nog wel, dat Broer zoo ziek is geweest? En dat de dokter toen soms tweemaal per dag kwam? Gelukkig is Broer beter geworden, maar nu moet de doktersrekening nog betaald worden, en dát zal er inloopen. Zie je, daarom kunnen vader en moeder het geld niet missen voor andere dingen, als het niet erg, erg hard noodig is.”

Eef was er stil van geworden. Ze wist zich nog heel goed dien naren tijd te herinneren, toen moeder voortdurend bij het bed van Broer had gezeten en aldoor had gewaakt. En dat vader een keer beneden was gekomen met tranen in de oogen en gezegd had: „De dokter vreest het ergste.” En dat vader toen voor Broer gebeden

had, hardop, zomaar, niet eens voor het eten of zoo. En dat Lijntje huilende naar de keuken was geloopt, toen vader amen gezegd had. En dat ze toen zoo stil geweest waren als muisjes. Heel zoet hadden ze zich dien avond door Lijntje naar bed laten brengen, zij, en Jaap en Wim. En ze hadden heelemaal niet gekibbeld boven en Jaap had zijn jaartallen niet opgedreund en Wim had geen eigengemaakt verhaal verteld, en zij zelf had liggen luisteren, liggen luisteren! . . . Ze vreesde elk oogenblik, dat vader bij haar bed zou komen en dan zou fluisteren: „Broertje is dood.” Maar eindelijk was ze in slaap gevallen en toen ze wakker werd, stond daar voor haar bed — hè, ze sliep zeker nog, want dat kòn niet. — Ja, 't was tòch waar — 't was moeder, o, 't was moeder — moeder zèlf. En moeder had zoo blij gekeken. Toen had ze begrepen: dat vreeselijke was wèg uit het huis. Moeder had het verteld: „O, Eef, we zijn toch zoo blij, Broer wordt béter. Hij praat weer wat en ik heb hem éventjes zien lachen. Heerlijk, hè?”

Dien dag waren ze allemáál blij geweest.

Nu was dat erg nare weer een heelen tijd geleden, moe bracht hen zelf weer naar bed 's avonds, Jaap repeteerde net als vóór Broers ziek-zijn hardopdreunende, zijn jaartallen, Wim verzon elken avond een ander verhaal, dat altijd begon met: „D'r was 's,” maar dat nóóit af verteld werd. En Eefje zelf beknorde de broers, die haar elken avond een poos uit den slaap hielden. Broer was weer heelemaal beter geworden. Verbeeld je toch 's, als

Broer eens.... Hè, ze durfde er haast niet aan te denken.

Ze stelde zich voor de keus: Broer hebben en géén nieuwen mantel, of andersom. En de keus was niet moeilijk geweest. Toen had Eefje niet meer gezeurd. Maar moeder had best begrepen, dat haar dochtertje toch vaak dacht: 't Zou wel fijn zijn, als 't eens kón.

Op een middag was moeder naar boven gegaan, ze had eens in de hangkast gesnuffeld en — dat was waar ook — daar hing die donkerblauwe nog. Moeder had hem eens bekeken, tegen het licht gehouden om te zien, of er niet te veel dunne plekken in zaten, en of hij niet al te hard verkleurd was.

En toen had moeder gezien, dat 't best zou gaan, als ze den mantel kéeerde.

Het bewuste kleedingstuk was naar beneden verhuisd. Moeder was nõg eens aan het passen en meten, daarna aan het knippen en naaien gegaan en nu ging de naaimachine rikke-tik, rikke-tik, want één mouw bestond uit drie stukken, die netjes met de machine aan elkaar genaaid moesten worden. Toen Eefje uit school kwam, was haar eerste vraag: „Hè, moe, wat máákt u?”

„Dat wou je zeker wel graag weten, nicuws-gierig Aagje,” zei mevrouw Hoogvliet lachend.

„Ja,” knikte Eef, „toe, zeg u 't 's, moeder.”

„Raad maar eens.”

Eef keek eerst moeder eens aan, die zoo geheimzinnig lachte. Zou 't een.... nee.... dát durfde ze niet te raden. Maar toch.... 't leek er veel op,

nóg 's even zien, dat was een mouw, ze zag het duidelijk. En toen . . .

„'n Mantel, o moeder, 'n mantel voor mij?” juichte ze, „wat mooi! Zoo heeft Rie Mulders er óók een. Is het echt waar, moeder?”

En mevrouw lachte maar.

„Kom hier,” zei ze ontwijkend, „dan moet je maar even passen.”

„Oooo, dolletjes.” Eefje klapte blij in de handen.

Moeder zag de glinsterende oogjes van haar kleine meid. En ze had heelemaal geen spijt van al haar moeite.

Terwijl ze hier en daar een speld stak, de mouwen wat innam, en den kraag een beetje smaller knipte, babbelde Eefje aan één stuk door.

„Dan heb ik hem lekker aan, als we naar tante Cor gaan. Miep had verleden jaar al wat te zeggen.

Weet u, wát ze zei? „Maar kind, heb je dien mantel nou nóg. Da's geloof ik al voor den derden winter. En toen zei ze, dat ze elk jaar een nieuwen kreeg (hoe vindt u 't toch, elk jaar). Weet u wel, verleden jaar had ze dien groenen aan, nou, en ze zei ook, dat ze nóóit iets van haar moeder hoeft af te dragen. Tante Cor vermaakt nóóit haar japonnen of zoo voor jurken....”

Het leek wel, of moeder niets van dat verhaal hoorde.

„k Heb 't al gezien, doe hem nou maar uit. Voorzichtig, want dfe mouw zit maar met een grooten steek er in geregen. Wacht, 'k zal je helpen. Niet trekken, pas op nou.... hoooo.... nou, je bent 'r.”

„Komt-ie vóór Zondag klaar?”

„k Hoop van ja, 'k zal mijn best doen.”

„k Wou 't maar.”

Terwijl Eefje naast Broer op het vloerkleed ging zitten en hem hielp om den blokkentoren nog hooger te maken, begon ze weer:

„Miep heeft zóóveel jurken, moeder, raadt u 's, hoeveel wel?”

Moeder kon geen antwoord geven, ze had een paar spelden tusschen de lippen, en verspelde hier en daar nog wat.

Toen gaf Eefje het antwoord zelf maar.

„Acht! Hoe vindt u 't, véél hè?”

„Ja,” knikte moeder, met hoogopgetrokken wenkbrauwen.

„En ik heb de helft nog niet eens.”

Moeder was klaar met de noodige veranderingen.

Ze bergde de stukken van den mantel netjes op, daarna begon ze de pluisjes van het tafelkleed te plukken en zei:

„Ja kind, maar oom Frans heeft een boompje, dat heb ik je al eens meer gezegd.”

„O, ja, een boompje, waar het geld aangroeit,” raadde Eef dadelijk.

„Juist, nou, wij hebben zoo'n boompje niet. Maar dat is ook heelemaal niet noodig; als we tevreden zijn, dan zijn we pas rijk en gelukkig.”

Broer zat met open mondje naar moeder te luisteren. Begrijpen deed hij er niets van, daarvoor was hij nog te klein. Maar dat van het boompje, waar geld aanzat, dat was iets voor Broer. Zou zoo'n boom dan toch blaren hebben en takken? Van zoo'n boom had hij nog nooit gehoord.

Eefje dacht over moeders woorden na.

't Was wáár, wat ze gezegd had. Om tevreden te zijn, behoefde je niet alles in overvloed te hebben. Want Miep had zóóveel en nõg waardeerde ze 't niet, altijd wou ze weer wat nieuws en wat anders. Ze herinnerde zich nog goed, dat haar nichtje verleden jaar in een vertrouwelijk oogenblik haar arm gegrepen en gezegd had: „'k Zou 't wel leuk vinden als we zusjes waren en jij dan?”

En Eef had geantwoord: „'k Zou 't ook wel leuk vinden,” maar de pret was er al af geweest, toen Miep er gauw bijvoegde: „Natuurlijk moest jij dan andere kleeren er bij hebben, niet altijd eendere bedoel ik.”

Hoe zou ze het opnemen, als ze Eef in haar blauwen mantel zag? Eef nam zich voor, niet te

vertellen, dat het eigenlijk geen nieuwe was. Ze zag Miep al staan, haar bekijken van onder tot boven, en ze hoorde haar al onverschillig-nuffig vragen: „Een nieuwe?” Dan zou ze antwoorden: „Moeder heeft hem gemaakt,” maar ze zou er niet bij durven vertellen: „Moeder heeft hem uit een grooten mantel geknipt.” Want dan zou Miep haar neusje optrekken en ze zou hem stellig leelijk vinden en overal wat op aanmerken. „Nee,” besloot Hef, „ik zeg er maar niks van, als ik bij tante Cor ga logeeren.”

Als je den grooten straatweg volgde en de huizen van de stad allang achter je had, kwam je eindelijk bij een bocht van dien weg. Voorbij die bocht stak een spitse kerktoren boven de huizen uit. Dan moest je rechts afslaan even voorbij de kerk en een lange laan doorloopen met hooge linden aan weerszijden, die zoo lekker roken, als ze in bloei stonden. Aan het eind van die laan zag je een mooi groot huis. „Lindenoord” stond boven in den gevel te lezen. Daar woonde oom Frans. Rechts van het huis zag je een grooten moestuin, een heele rij overdekte broeikassen, waar allerlei vreemde planten en boompjes in potten stonden en waar het in den zomer „om te stikken” en 's winters heerlijk warm was. In het vroege voorjaar brachten de knechts van oom Frans alles, wat in de kassen rijp geworden was, zooals doperwtten, tuinboonen en aardbeien op de veiling in de stad. Doordat die vruchten en groenten met heel veel onkosten en zorg gekweekt waren, moesten ze

veel geld opbrengen. Gelukkig waren er altijd koopers te vinden voor fijne groenten en fijne fruitsoorten. En als iemand op het dorp of in den omtrek eens midden in den winter een bouquet bloemen noodig had, hij kon bij Hoogvliet terecht. Oom handelde ook in boomen. Hij was niet alleen de leverancier van de dorpsbewoners, maar ook de boomen voor de gemeentewegen werden bij hem besteld. Iedereen in de buurt wist wel, dat de kweeker Hoogvliet goede zaken maakte en er warmpjes inzat.

't Was een heele drukte in huis dien dag vóór Kerstmis. Een groote en een kleine koffer stonden gepakt in de gang. Moeder en Lijntje hadden het den heelen morgen zoo druk gehad samen. Want de familie ging de Kerstdagen bij oom Frans doorbrengen en Lijntje mocht naar huis. Lijntje was zoo gelukkig geweest, toen mevrouw haar verteld had: „Je mag naar je ouders gaan, als je wilt.” Of ze wou! Haar moeder had juist geschreven: „Als jij ook naar huis mocht komen, dan waren we met Kerstmis allemaal bij elkaar.” Maar ze had het niet durven vragen. En nu had mevrouw het haar aangeboden. Lijntje werkte dubbel hard. Er was nog zooveel te doen geweest, eer die koffers daar goed en wel klaar stonden. Matrozenkragen en bejjes moesten gewasschen en gestreken worden, de jurk van Eefje nagezien, of er ook vlekken in zaten, de Zondagsche kousen netjes gemaasd, waar dunne plekjes aanwezen: „Hier zal het gauw stuk gaan.”

Overall waren de gordijnen een paar dagen geleden afgenomen. Lijntje had ze voorzichtig gewasschen (want ze werden slecht) en boven op den ruimen zolder had ze met mevrouw samen staan rekken, het eene paar vóór, het andere ná. En toen had mevrouw tot haar schrik gezien, hoe sommige weer geleden hadden van de zon en van het wasschen. Hier en daar schenen ze bijna verteerd. Er waren uren mee gemoeid geweest, om die groote scheuren keurig dicht te naaien en de kleine gaatjes één voor één zoo netjes te stoppen, dat je er buiten niets van zag.

Eefje liep al heelemaal gekleed door de gang. 't Was zóó heerlijk, de kerstdagen allemaal naar tante Cor te gaan. Ze verlangde erg naar het oogenblik van vertrekken.

„Lijn,” zei ze, „als jij nou straks den grooten koffer neemt, en ik draag dat kleintje van jou.”

En al tiennaal had ze het koffertje opgenomen, maar ook weer telkens neergezet, want zwaar, dat het kleine ding nog woog!

„Voorzichtig,” waarschuwde Lijntje, „niet te hard neerzetten.”

„'t Lijkt wel, of er steenen inzitten, zeg!”

Lijntje lachte geheimzinnig.

„Ja,” zei ze, „steenen, daar zouën ze thuis niks an hebben, maar ik heb voor allemaal een kleinigheidje gekocht. Je mag het gerust weten.

Voor m'n moeder een mooie steenen melkkan met bloemetjes d'r op, die vindt ze zoo prachtig. Mevrouw vond 'm ook erg mooi. Nou, en voor m'n vader een mooie pijp met een steenen kóp.

En voor de kinderen ook allemaal wat. Och, 't is maar aardigheid, hè?"

Ze draafde de trap weer op, en kwam terug met haar mantel en haar besten hoed. De mantel hing over haar arm, de hoed stond andersom dan hoorde op haar hoofd en de speld hield ze veiligheidshalve tusschen de lippen.

"'k Had zoo gauw geen spiegel bij de hand," verontschuldigde ze zich, toen Eef in den lach schoot.

"Kom, Lijn, haast je wat," plaagde Jaap, waarop Lijntje zenuwachtig aan haar speld stond te duwen en Jaap toevoegde:

"As je me zoo staat te jachten, kom 'k nooit klaar."

"Helpen?" bood Wim aan.

Maar Lijntje weerde haastig die hulp af. Die jongens zouën je door je hoofd heensteken, dacht ze en ze zei: „Nee, dat hoeft niet, hè, hè, die zit gelukkig."

Eindelijk was het tijd om naar het station te gaan.

Broer had het hoogste woord onderweg.

De jongens moesten hem alles uitleggen, dingen, die ze zelf soms niet wisten. Gelukkig, dat vader dan het antwoord klaar had.

Eefje liep te zwoegen.

"Is 't niet te zwaar voor je?" vroeg moeder.

Maar Eef schudde 't hoofd. Moeder zag wel, dat het veel te zwaar was, nu eens droeg ze het in de linker- dan in de rechterhand.

"Geef maar hier, Eef, dan draag ik het eens een eindje," bood moeder aan.

Het was maar een klein eindje naar het station.

Eerst ging de trein van Lijntje, die hartelijk afscheid nam van de familie.

„Nou, Lijntje, prettige Kerstdagen en de groeten aan je ouders en allemáál thuis,” zei moeder.

„Dag Lijn, dag Lijn, daaaag!”

En Lijntje wuifde, zoolang ze kon. Toen kwam een andere trein aansnorren.

„Dat is de onze,” zei vader. „Voorzichtig maar, moeder eerst, met Broer.”

Toen tilde vader den koffer in de coupee, hielp Jaap, Wim en Eefje instijgen, en stapte zelf het laatst binnen.

„Gáán we nou nog niet?” vroeg Broer, die wachten erg vervelend vond.

„Dadelijk,” zei moeder, „eerst fluit de trein en dan rijdt-ie weg.”

Toen klonk een lang gerekt gillette.

„We gaan, we gaan!” juichte Broer.

De treinreis duurde kort. Het dorp, waar oom Frans woonde, lag maar een paar uur van de stad. Het was al donker, toen de trein stil hield.

Tante Cor en de kinderen stonden de loge's af te wachten. Een knecht van de kweekerij nam den koffer van vader over, toen volgden de beide schoonzusters met Broer, die tusschenin liep, de jongens voegden zich bij vader, Miep en Eefje kwamen gearmd achteraan.

Eef dacht: „Ze ziet zeker niet, dat ik een anderen mantel aan heb, doordat het nou donker is. Straks bij tante in de lichte gang, ziet ze het stellig. 'k Ben wel benieuwd, hoe ze 'm vindt.”

Maar toen ze in de goedverlichte vestibule

stonden en ze zich daar allen van hoeden en mantels, jassen en petten ontdeden, zei Miep nog niets.

En nu zag ze het toch wel, dat wist Eefje zeker, want Miep keek haar zoo aan.

„Zou ze 'm niet mooi vinden? Zou ze het zien, dat ie niet nieuw is?” vroeg Eef zich af. Op school hadden de meisjes allemaal gezegd: „Hé, wat staat die mantel je mooi, dat grijze bont aan de mouwen

komt er zoo snoezig bij.” En ze hadden stellig gedacht, dat het een nieuwe was, anders hadden ze het wel gezegd, want zóó waren ze wel.

Toen Eefje dien avond naar bed ging, bad ze, of de Heere haar en allemaal in huis wilde bewaren in den nacht en dankte ze voor het vele goede, dat ze dien dag ontvangen had. Maar — ze bad alleen met de lippen, met haar hart dankte

ze niet. Want Eefje was erg uit haar humeur dien eersten avond bij oom en tante. En ze had het vooruitzicht zoo heerlijk gevonden. Dat het nu zoo heel anders uitkwam!

Miep had geen woord gezegd van Eefjes kleeren, goed- noch afkeuring. En toen wist Eef, dat haar nichtje den mantel niet mooi vond. Ze had zoo graag gehoord: „Hé, wat heb je 'n leuken mantel aan!” Eerlijk gezegd, ze had er ook wel op gehoopt, dat Miep hem mooi vinden zou.

Als toch Laura hem keurig vond, haar Pa was nog wel kantonrechter. En ze was altijd het mooiste gekleed van heel de klas.

Eef lag er lang over te piekeren. Akelig nou! Miep moest het ergens aan gezien hebben, dat het een vermaakte mantel was. Misschien — o, nu wist ze het al! Toen ze haar hoed afgezet had in de gang, had ze natuurlijk haar arm moeten opbeuren. En toen kon Miep die eene mouw gezien hebben, die met stukken aan elkaar zat. Vervelend toch ook, al die naden er in! Dat maakte den mantel leelijk. Hè, dat ze ook niet rijk waren, net als oom Frans en — ja, net als zooveel andere menschen, en dat nou juist zoo'n groote rekening van den dokter alles in de war gestuurd had. Als Broer niet ziek geworden was, dan had moeder haar wel een echt nieuwen mantel gegeven uit een winkel.

Zóó lag Eef te denken en te woelen. En ze vergat, hoe moeder had zitten tobben, om den mantel zoo zuinig mogelijk te verknippen, en hoe ze haar best gedaan had, om hem netjes in elkaar te naaien.

En ze vergat ook, dat moeder één avond was blijven naaien en dat het laat in den nacht geworden was. Moeder, die toch al niet sterk was, had haar nachtrust opgeofferd, om haar kleine meisje een genoeg te doen. Want vóór Zondag was de mantel klaar gekomen.

Eindelijk, na lang wakker liggen, toen Miep al een paar uur rustig sliep, vielen Eefjes oogen toe.

De kerstklokken luidden. In alle huizen van het landelijke dorp drongen de lieflijke klanken door. 't Leken allemaal vriendelijke stemmen, die vertelden: „Weten de menschen wel, dat het vandaag kerstmis is en dat wij de geboorte van den Heiland aankondigen?”

Toen begonnen de dorpsbewoners zich klaar te maken, om naar de kerk te gaan, waar ze zouden hooren van dien Heiland, die als een heel klein, arm Kindje in een eenvoudige kribbe was geboren, om zondaren zalig te maken.

De bewoners van Lindenoord gingen ook kerkwaarts.

„We kunnen best allemáál gaan,” had tante Cor gezegd, „Broer is óók al zoo'n groote jongen, die zal best stilzitten en goed luisteren en misschien kent hij de versjes wel, die we zingen straks.”

Eef was nog niet best te spreken. Vanmorgen vroeg was Jaap opgetogen naar haar toe komen loopen en had haar verteld: „Zeg, weet je 't al, d'r komt een kerstboom. Maar we mogen hem nog niet zien. Vanavond pas, als 't donker is. Hij staat

in den salon, en daar gaan we vanavond zitten. Hoe vin je 't?"

Eef had haar vervelende bui even vergeten. Ze had gejuicht: „Hé, fijn, hoe weet je 't?"

En Jaap vertelde verder, zachtjes, terwijl hij heel dicht bij zijn zusje ging staan: „Tante zei, dat we niet in den salon mogen, den heelen dag niet en toen lachte ze zoo. En toen zei ze: Straks zal je wel zien, waarom niet. En gisterenavond hoorden we zoo loopen en praten, onder ons, nou en we slapen net bóven den salon hè en toen zei Wim: Hoor 's, wát 'n leven. En toen hebben we geluisterd en toen hoorden we oom zeggen: Zet 'm hier maar neer."'

Jaap was klaar met zijn „en toen"'.

„Nou," ging hij voort, „wat kan het anders zijn dan een kerstboom? Wat jij?"

Ja, dat vond Eefje ook heel waarschijnlijk.

't Zou prettig worden vandaag. Als ze nu maar niet voortdurend denken moest aan Miep, die er zoo keurig uitzag. Zij zelf leek er niets bij, dat zag ze wel. Ze hoorde bijna niet, waarover de dominee preekte dien morgen, haar gedachten waren bij heel andere dingen. Weet je hoe dat kwam? Er was iets heel leelijks in Eefjes hart binnengeslopen, en de tevredenheid en de dankbaarheid hadden samen moeten vluchten. Die leelijke indringster was de jaloerschheid.

„Nu moeten jullie maar samen wat spelen in de huiskamer, tot het donker wordt," zei tante Cor. „Dan gaan we allemaal in den salon zitten straks, ik roep jullie wel, als het zoover is, hoor!"

En de kinderen bleven alleen. Ze hoorden wel fluisteren in de kamer er naast, maar verstonden niets. Jaap en Wim fluisterden óók.

„We weten het lekker tòch al, hè,” lachten ze. Maar het moest een verrassing blijven voor Broer. Het zou wat waard zijn straks dat verwonderde gezichtje te zien, als in den donkeren salon de kaarsjes van den kerstboom alleen brandden.

„Zeg, laten we wat verzinnen, om te spelen of zoo met z'n vieren,” stelde Jaap voor.

„Met z'n vijven bedoel je,” verbeterde Miep, „Broer mag toch zeker ook meedoen? Wat jij, Broer?”

Miep trok haar neefje naar zich toe en zette hem naast zich op de canapé.

„Laat Broer kiezen, wat we spelen zullen.”

„Dan weet ik al, wat er komt,” zei Wim.

„Wat dan?” vroeg Miep nieuwsgierig.

„Blindemannetje. Maar hij wil zelf niet graag de blindeman zijn, da's te donker, zie je.”

„Nou Broer, wat gaan we spelen?”

't Kleine ventje dacht niet lang na.

„Zoo met 'n doek en dan...”

„Zie je wel,” lachte Wim. „Dàcht ik het niet?”

„En wie is blindeman?” vroeg Miep.

„Ikke niet.” Broer schudde heftig met het hoofdje, toen wees hij op Wim en zei: „Jij.”

„Nou goed, bind me maar een zakdoek voor,” zei Wim. Meteen diepte hij zijn eigen zakdoek op.

„Geef me dien van jou, Eef, de mijne is zoo vuil.”

Eef nam haar zakdoekje, een klein geborduurd doekje, maar dat bleek te klein.

„Neem den mijne,” zei Jaap gul, „ik heb zoo'n half laken in m'n zak, nogal schoon.”

Miep trok nuffig haar neusje op.

„Dáárom heb jij zulke dikke zakken.”

„Welnee, d'r zit nog véél meer in.”

„Wat dan alzo?”

„Dat zijn geheimen,” lachte Jaap, terwijl hij zijn zakdoek eerst tot een driehoek, daarna tot een breeden band vouwde.

„Kom hier, Wim,” gebod hij.

Toen werd de tafel bij het raam geschoven, en Wim moest geblinddoekt de anderen trachten te grijpen. Broer werd het eerst gevangen, toen Eef, maar met Miep en Jaap had onze blindeman heel wat werk. Eindelijk kreeg hij ze te pakken. Toen moest Eef blindeman zijn, omdat ze het eerst gevangen was en Broer niet graag wou.

„Hè, hè, daar word je warm van,” hijgde Miep.

„Wat hebben Pa en Moe lang werk,” voegde ze er bij.

„Is 't een gróóte?” vroeg Jaap nieuwsgierig.

„Net als anders,” zei Miep onverschillig. „Hij komt tegen den zolder aan.”

St...,” wenkte Eef, „anders hoort Broer het en we houden het geheim. Waar zit hij zoo gauw? Zeker onder de tafel?”

Eef lichtte het tafelkleed op, want Broer verstopte zich graag. „Nee, hij zit er niet. Hè, dan is hij natuurlijk tòch naar moeder en tante gegaan,” zei Eefje spijtig, „en ziet hij het meteen.”

„Wij hebben óók altijd wat bijzonders met kerstmis,” vertelde Wim aan zijn nichtje.

„Is 't niet waar, Jaap? Krentenbrood en sinaas-appelen.”

„'t Is ook wat,” minachtte Miep, „dat eten we zoo vaak, óók in de week wel.”

Eef kleurde sterk. Die Wim ook! Met zulke praatjes moest je nu juist bij Miep aankomen. Ze trachtte het goed te maken.

„Moeder maakt altijd een heeleboel pakjes klaar voor arme menschen, en die brengen we dan samen in de achterbuurten.”

„Bah! In de achterbuurten. Vind je dat niet akelig?”

„Juist niet,” vertelde Eef in vuur. „Die menschen zijn zoo blij, als ze wat krijgen. En bij sommige vertelt moeder de kerstgeschiedenis of een mooi verhaaltje. En”

Daar werden opeens de schuifdeuren geopend, en heel achter in de donkere kamer prijkte de sierlijke boom met de vele lichtjes.

„Hèèèè,” gonsde het door de kamer.

Moeder keek met blijde oogen naar het troepje daar vóór haar. Kijk toch die Wim 's, wat vindt hij 't mooi. En Broer, 's zien, waar wàs die nou eigenlijk

Moeder keek vlug de kamers rond. Stònd hij soms al bij den boom? Maar nee, hé, waar was hij dån?

„Jongens, waar is Broer?”

„Zeker weggekropen,” zei vader en hij bukte zich onder de tafel.

„Is hij dan niet bij u, dat dächten wij,” zei Befje.

Niemand keek meer naar den kerstboom, hoe

mooi hij ook was, eerst moest Broer er bij zijn, en dan — ja, dan kon het prettig worden.

„Ik ga 's boven kijken,” zei Eef, „misschien is hij dáár.” Toen stormde ze de trap op.

„Broer, bèn je daar, kom 's gauw kijken!” riep ze op het portaal.

Maar geen leuk kindersnuitje kwam om den hoek van een der deuren guitig: „kiekeboe” kraaien, en géén nieuwsgierig kleutertje kwam hard aan-draven: „Wat is t'r dan?”

Alles bleef stil boven, doodstil.

Nog eens riep Eefje: „Broer, Broe-oer!”

Toen ging ze weer naar beneden. „Hij is niet boven, moeder!” was het antwoord op moeders vragenden blik.

Nog eens werd het heele huis doorzocht, beter dan den eersten keer, onder alle tafels, en ledikanten gekeken, want 't wás zoo'n leukerd! Overal werd zijn naam geroepen, maar nergens hoorden ze Broer schaterlachen: „Hè, 'k zit lekker hier, onder de tafel!”

„Gekke kunsten nou,” bromde Eef.

„Misschien zit-ie in een hangkast,” opperde vader.

„Daar heb ik al gekeken,” zei tante Cor.

Niemand lachte meer, vader en moeder zagen zoo akelig bleek. En ze waren zoo stil. Luid spreken durfde niemand.

„Zou hij naar buiten geloopt zijn?” aarzelde oom Frans, want zelf leek het hem haast onmogelijk. „Daar heb ik ook al aan gedacht,” zei vader zacht. „'k Ga maar 's even den weg op,” ging hij somber

voort, „'t is lichte maan, wie weet, dwaalt hij buiten om het huis heen in zijn eentje.”

Toen gingen vader en oom samen naar buiten, zochten eerst vlak bij huis, daarna liepen ze zwijgend de laan door, die naar het dorp voerde. Jaap en Wim trokken ook hun jasjes aan en liepen

op een draf de beide heeren achterna. Ze wilden ook graag meezoeken. Moeder, tante en de meisjes zaten in de huiskamer. „Ik begrijp er niets van,” verbrak tante de stilte. „In de gang hangt zijn jasje en zijn matrozenmuts, dus hij moet zóó wegeloopen zijn.”

Moeder haalde de schouders op. Met de oogen

naar den grond gericht zat ze daar maar stil te luisteren naar elk geluid, dat van buiten tot haar doordrong.

In den mooien salon stond eenzaam de kerstboom, die met zijn lichtende kaarsen den omtrek zoo warm en vriendelijk maakte.

Maar wie kon nu voor al dat moois zijn aandacht hebben?

Moeder niet. Ze dacht alleen aan haar kleinen jongen, dien ze zoo miste. Wat was ze vanmorgen nog innig gelukkig geweest, toen Broer aan één stuk door gebabbeld had boven op de slaapkamer. Een gedeelte van de Kerstgeschiedenis had hij kunnen navertellen.

En wat had dat lief geklonken, toen hij het Kerstliedje gezongen had, dat Eefje hem geleerd had:

Lieve Jezus, trouwe Heiland,
 U zij lof en dank gebracht,
 Dat Gij voor ons werdt geboren
 In den zaalgen Kerstfeestnacht.
 Dat G' Uw hemel hebt verlaten
 En op aard zijt neergedaald,
 Om 't verloren schaap te zoeken,
 Dat zóó ver was afgedwaald.

Elken morgen thuis had hij het gezongen samen met Eefje en nu vanmorgen kende hij het alléén. Lieve Broer, wat was hij daar zelf blij om geweest. Nu zou hij het vanavond niet meezingen bij den kerstboom. Ach, wie dácht er aan zingen!

Tante kon moeder niet troosten. Want ze was

zelf veel te angstig. Verbeeld je, dat 't kind iets overkomen was!

Miep en Eefje zagen dat 't buiten al heelemaal donker was. Maar 't maantje scheen zoo nieuwsgierig door de ruit. En Eefje dacht: 'k Ging veel liever ook meezoeken. Zou ik 't moeder vragen, of maar stilletjes weggaan? Ze besloot tot het laatste. Zachtjes liep ze de kamer uit, nam haar mantel van den kapstok uit de gang, stapte de keuken door en stond toen in den tuin. Waar nu heen?

Leek het niet onmogelijk, om Broer te vinden?

Treurig schudde ze het hoofd. Hè, als ze hem eens vond! Wat zouden ze allemaal gelukkig zijn, vader en moeder vooral.

Voorzichtig liep ze langs het keukenraam heen, den tuin in. En overal speurde ze, of ze Broer niet zag loopen, of zag staan ergens. En al voortlopend, riep ze zachtjes: „Broer! Ben je buiten, Broer?” En verder liep ze, al maar verder . . .

Toen Eefje Broer miste, nà het blindemannetje spelen, liep de kleine jongen heel alleen in den tuin. Stilletjes was hij weggeslopen. Hè, hij verlangde toch zoo, om dien boom te zien, waar geld aangroeide. Daar wilde hij nu eens heel alleen naar gaan kijken. Hij wist wel, waar hij heen moest loopen. Achterin die groote broeikas natuurlijk. Broer liep voort door het kale moesland heen, nu en dan moest hij flinke stappen nemen, om niet over de koolstronken te vallen, die hier en daar nog uitstaken. Gelukkig, hij wás er. De deur kon

hij wel open maken. Dat knarste erg. Wat zou 't zoo meteen aardig zijn, als hij op Lindenoord vertellen kon: „Nou heb ik dat boompje gezien waar geld aan groeit.” Het rook binnen sterk naar dennengroen en bloemen. Hier was hij gisteren ook al geweest met oom. Maar toen waren ze vooraan gebleven en Broer had gekeken, of hij ergens geld zag zitten tusschen de takken. Nu zou hij maar eens doorloopen. Wat was die broeikas lang! Voorzichtig moest hij verder, en erg uitkijken, want hij mocht de planten niet aanraken, had oom gisteren gezegd. En telkens stak een palm zijn bladeren zoo ver naar voren, dat Broer heelemaal bukken moest. Dan wandelde hij weer voort, met de handjes op den rug over den zachten aarden vloer. O, kijk, nu kon hij heelemaal omloopen, en langs den anderen kant terug. Achteraan bleef hij staan. Nu goed kijken! Was het diè soms, met die zilveren blaadjes? Wacht 's! Hij rekte zich uit, zoover hij kon, om toch maar goed te zien. Maar 't viel tegen, geld, mooi zilvergeld zag hij niet. Dat was jammer. Toen liep hij langzaam den anderen kant terug. Daar was de deur al. Nu zou hij maar weer naar huis gaan. Maar wat was dat nou? De deur was zeker dichtgewaaid. Broer probeerde of hij haar met zijn kleine knuistjes weer open kon krijgen, maar 't lukte niet. Ze zat zóó vast.

„O, nou kan ik 'r niet meer uit,” huilde de dreumes. En nóg eens morrelde hij aan den knop, en nóg eens trok hij, zoo hard hij kon — de deur bleef dicht.

Toen wist de arme kleine jongen, dat hij opgesloten

was. En niemand kon hem hier hooren schreeuwen: Lindenoord was zóó ver weg. Toch begon hij te roepen: „Moesje... Moesje... ik ben hier. O Moesje, kom toch!”

En even luisterde hij, of hij ook voetstappen hoorde.

Als Moesje nu maar gauw kwam en hem meenam naar vader en naar allemaal. 't Was zoo akelig hier alléén en 't werd zoo donker.

Weer ging hij aan het roepen, nog luider en dringender, maar niemand kwam hem halen. Ach, wat was hij bedroefd, die arme Broer! Hij werd zoo moe van het lange staan en van het rukken aan de deur. Vlak bij hem lagen een paar oude matten, dáár viel hij vermoeid op neer. Zóó zou hij weer opstaan en roepen of moesje kwam, of vader. Maar wat werd hij loom van de warmte hier en van de dennenlucht. Langzamerhand vielen zijn oogjes toe.... van uit-

putting en verdriet kwam hij eindelijk in slaap.

Vader, oom en de jongens hadden den naasten omtrek afgezocht — onverrichterzake. En moeder zat in spanning te wachten op hun terugkomst. Ze werd erg teleurgesteld, toen ze zonder haar lieveling terugkeerden.

„O, wist ik toch maar, waar hij was,” kreunde ze. „En dan zoo weg te loopen, zonder jasje. 't Is om ziek te worden.”

„Heb je in de slooten gekeken?” vroeg tante Cor zachtjes aan haar man.

„Ja,” knikte oom. „We gaan zóó nog maar 's kijken. Ik begrijp er niet veel van. 't Is een droeve Kerstmis, vrouw.”

Intusschen was Eefje al verder en verder geloopt, dieper den tuin in. En als ze een klein eindje geloopt had, stond ze even stil. Dan riep ze: „Broer, ben je daar?” Als ze geen antwoord kreeg, liep ze weer voort.

Broer weg, 't was haast niet te gelooven.

't Was veel erger, dan toen hij van den zomer zoo ziek geweest was. Toen hadden ze hem thuis gehad, maar nu....

Hè, als ze nu nóg eens mocht kiezen.

Als ze nu eens tegen haar zeiden: „Wat zou je liever hebben, je Broertje terug, òf net zoo'n mooien nieuwen mantel als Miep?”

Ze zou zich toch geen oogenblik bedenken. Wat kon haar die mantel schelen!

Nu wist ze pas, hoe ontevreden en ondankbaar ze geweest was. Kon ze het maar goed maken.

„Lieve Heere Jezus,” bad ze, „laat mij Broer toch vinden. En vergeef mij m'n ontevredenheid. Ik hoop voortaan dankbaar te zijn voor wat ik krijg.” Toen dwaalde ze weer verder, en nòg eens bad ze: „Wijs Gij me, waar ik Broer vinden kan, Heere Jezus.”

Maar waar ze zocht, en hoe ze telkens riep: Broer, broe-oer! ze kreeg geen antwoord.

Het angstzweet brak haar uit. Ze had er zóó om gebeden, of de Heere Jezus haar helpen wilde. O, nu dat niet dadelijk gebeurde, geloofde ze dat Broer voorgoed weg was. Dat zou toch vreeselijk zijn! Wat moest ze nu doen?

Blijven zoeken? Naar huis gaan? Ze wist het niet. Misschien wàs hij al thuis. Ze zou den kortsten weg maar nemen, zóó langs de broeikassen om en dan eerst even op Lindenoord vragen.

In de verte zag ze flauw licht branden, o, dat waren zeker de lichtjes van den kerstboom.

Maar . . . wat was dát nou opeens? Waar kwam dat zingen opeens vandaan? Verwonderd bleef ze staan. Heel dichtbij waren menschen, was een kind, dat een versje zong.

Stil 's! Een kerstliedje, háár kerstliedje, Broers kerstliedje ook.

Eefje luisterde ademloos. Och, hoor toch 's, hoor toch 's, hoe lief!

Dat G' Uw hemel hebt verlaten,
En op aard zijt neergedaald . . .

O!

Met een wilden kreet keek Ref om zich heen.

Dat was Broer, haar eigen lief Broertje. Maar wáár, wáár was hij dan toch?

Ze hoorde niet meer, wát hij zong, ze ging op het geluid af.

Terug, terug weer, gauw! Hier bij de broeikas klonk het heel duidelijk.

En toen . . .

Snikkend stond ze tegen de deur geleund. 't Was zoo vreemd, Broer in de broeikas aan 't zingen in het donker nog wel.

Om 't verloren schaaap te zoeken,
Dat zoo ver was afgedwaald,

zong het stemmetje rustig verder.

Ach, hij was zelf afgedwaald en de Heere Jezus bracht hem nu terug. Eefje had hem gevonden.

„Heere Jezus, ik ben zoo blij, o zoo blij,” steunde ze.

Toen droogde ze vlug haar tranen, ontsloot met moeite de klemmende deur en fluisterde:

„Broer, ik kom je halen.”

„Moesje . . . waar ben ik toch? 'k Heb zoo geroepen, moesje en toen ben ik gaan zingen, want u kwam maar niet.”

„O, Broer, en we hebben zoo naar je gezocht.” Zorgzaam en teeder als een klein moedertje streefde Eef zijn wangetjes en kustte hem, kustte hem . . .

Nu zag hij pas, dat zijn zusje gekomen was om hem weer bij moesje te brengen.

„Kom maar gauw mee,” zei ze, „wat zullen vader en moeder blij zijn.”

Ze trok haar mantel uit en sloeg hem Broer

om de schouders. Toen liep ze met hem voort op de lichtjes aan, die steeds dichterbij schenen te komen.

Moeder lachte en huilde tegelijk, vader, die net gereed stond, weer den droeven tocht te ondernemen, nam den kleinen jongen op de knie en drukte hem tegen zich aan.

En Eef moest vertellen, hoe en waar ze hem gevonden had.

„Maar wat ie nu in die broeikas moest doen,” zei vader, „is mij een raadsel.”

„Ik ben naar dien boom wezen kijken, waar geld aan groeit.”

Allemaal lachten ze. Ze zagen Broer al op stap naar dien wonderboom. Maar Eef lachte niet. 't Was eigenlijk háár schuld, van al die narigheid! Want moeder had dat immers gezegd, telkens als haar dochtertje afgunstig was geweest op Miep. Maar nú zou het uit zijn, ze wilde niet meer hooren van dien boom, dat was voor moeder ook veel prettiger.

„En toen is de deur dichtgevallen,” vertelde Broer verder.

„O, en toen is hij zeker in slaap gevallen,” legde moeder uit. „En met 't wakker worden is hij gaan zingen, omdat hij dacht, dat hij in bed lag. Dat was hij de laatste weken zoo gewoon. Gelukkig, dat we hem weêrgevonden hebben.”

Toen ze een oogenblik later om den grooten Kerstboom zaten, zei vader: „Laten we eerst den Heere danken, die onzen angst in blijdschap veranderd heeft, en ons nog een heerlijk Kerstfeest wil schenken.”

„En vader, hoor u 's, mogen we dan ook dat Kerstliedje van Broer nog 's zingen?“ vroeg Eef.

Toen klonk het lieflijk en zacht, het Kerstliedje van Broer, maar moeder en tante Cor konden de laatste twee regels niet meezingen. Ze dachten aan Broer, die nu weer bij hen was....

't Was zoo aandoenlijk, juist dat versje.

Toen Eefje dien avond naar bed ging, dankte ze den Heere wéér voor alle zegeningen, die Hij had willen schenken. Maar nu bad ze óók met haar hart. „Maak mij een gehoorzaam schaapje van U, Heere Jezus, en leer mij dankbaar te zijn voor alles, wat Gij mij schenkt.“

Zóó bad Eef dien avond. Toen pas kon ze rustig gaan slapen.

